

Womhaj Bóh!

Czísło 26.
30. junija.

Lětnik 5.
1895.

Szerbiske njedzelske łopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Šmolerjez knihicziščetni w Budyschinje a šu tam dostać sa šchtwórtlětnu pschedplatu 40 nr.

3. njedzeli po śwj. Trojizy.

Lut. 9, 58: Liški maja jamy a ptaki pod njebjekami maja hńěda, ale cźłowjeka šyn nima, hdźež by głowu pokhilik.

A naschemu sbóžnikaj bě mlody wuczeny pschischoł a jemu prajik, so chze wschudžom a spochi sa nim khodzicź a pschi nim wostacź, hdźež jeno nasch Knjes jemu do přédka pónđze. Jesušeje chze wón šwoje žive dny šlužicź, njecha dale šwoje pucze khodzicź, ale spochi i Jesušom, njecha ženje šam šwój knjes bycź, ale radicho Jesušomny wuczomnik a šlužomny. Wón bě naschemu Knjesej do woczow pohladał, jeho šlyšcał wschěch ludži wuczicź, bě jeho dźimny a skutki wohladał, duž bě wschón sa njeho šahorjenny a njechasche dale niczo, dnyli pschi tutym lubym sbóžniku šawostacź..

Alle nasch sbóžnik jemu praji: Wopomni šwěru, mój luby, šhto šy šebi šamyšlił cźinicz. Ša dyrbyju pschezo a spochi po šwěcze cźahacź, nimam nihdže žanu šwoju hospodu, žanu mōz, žane kubła a bohactwa. Nichtón mje tu njefastupa, nihto žanym mojim njepscheczelam njewobara, so mi njefmēli šeschkodzicź. Samōžesch ty wscho šwoje i ruki pushecźicź, šhtož mašch, wscho so mnu wuczerpicź, šhtož bjesbožni šwětni ludžo mi naczinja a i cźimž mje cźwiluja, šchindža a hanja?

Psche czo je jemu Jesuš wscho tole do woczow prajik? Chzyšche wón šnano teho mlodženza wot šo wottraschicź? Ně wschał, wón nitoho wot šo njewottraschi, ale šferje kōzdeho na šo šczenje. Wěšcze bě šo nasch Knjes na tym šwješelił, so bě tón mlodženž talke sa njeho

šahorjenny, ale wón tež i dobom mjedzišche, šo tajkale wokomilna šahorjenošcź pola wschelatich cźłowjekow druhdy dolho njetraje, a šo šo tajzy ludžo dadža šatraschicź, hdnyž šo jim wysche głowy czežke njewjedro šczenje, abo hdnyž wohladaja, šo tón dotal dobrotu a žohnowanje dawaty Jesuš do šwojeho czerpenja kroczi. Nasch Knjes njecha naš tajkich mēcź, šo mēli bojasnu a štuchlu wutrobu, ale chze naš wutrobitnych, šlynych mēcź. Šchtōž pať bě bojaslimny, tajkeho chze wón šam se šwojej mozu pošylnicz. Cźłowjek, kiž šo nastaji, sa šwojim sbóžnikom šlędicź, dyrbi do přédka mjedzicź, šhto ma pschi nim doczafacź. Naschemu Knjesej šo tajki njepodoba, kiž šhwilu pōcźnje sa nim khodzicź, po tym pať šebi hinasche pschemyšli, potom posastanje a jeho wopuschezi.

Šola njeho štajnje rēka: Šchtož chzešch bycź, tajki budž wschón; ženje žadny polwjeznaty. Šchtož šebi wotmyšli, něšchto dobre dokonjecź, ale šwój štuť pošdžišcho njedopjelni, tajki šebi šwoju wutrobu šam škaže.

Tež dženšnišchi džen nadeńdžesch husto cźłowjekow, kotrychž dyrbišch napominacź, šo chzyli šo njepschekhwatacź. To šu wschitzy tajzy, kiž šu i wopřédka sa wscho dobre šahorjeni, kiž chzedža wulke wēzy wuwjescź, přjedy dnyli šu šebi sa to mozow nadobyli. Tajzy chzyli rady nascheho Knjesa a jeho šwjate mjeno pschede wschēm šwětom šhwalicź, njefku pať hišcze šami došcź dopokorjeni, chzyli druhich, zušnych pomucźicź, njefku pať šo dali do přédka došpōlnje domucźicź. Tajkiche ludži nasch Knjes napomina: Wostan hišcze šhwilu cźichi a i mērom, njech přeni we tebi twój cźelny cźłowjek šemrje, po tym dželaj šwěru

ham na swojej duschi a wutrobje. Czini swoje wschodne swuczene dzelo se wschej prazu, budz we wobhadze i druhimi czichi a merny, a njemysl bebi, so dyrbial hjo nectle neschto njewschodne a wulke dokonjecz, pschetoz ja neschto tajke by ty nectle hschcze khetro slaby.

Ham wschem pak chze nasch Knjes jowle prajicz: Schtoz sechze ja mnu sledzicz, ton dyrbi so wscheho swetneho czinjenja wostajicz, so ham saprecz, dyrbi so sweta wotrzej, to reka: Ty njetrjebasch wscho, schtoz masch, wopuschczicz, ale schtoz je twoje, to wuzij i dzakom a i wjeselom, jeli mozesch to i dobrym swedomnjom dokonjecz, ale njepojstn zenje swoju wutrobu na neczo sachodne.

Mała, knadna czrjodka ludzi ma wutrobne pozadanje po Bosy a po njebju, duz tez knadna czrjodka czlowjekow neschto kublow a darow i tamnischeho horneho sweta darjennyh dostanje.

Ty pak, Knjeze Jesu, nasch sbozniko, wucz naß wschlech wopomnicz, so jowle na jemi zane swoje wostajue mesto nimamy, ale so dyrbimy wschitzy sa tym stacz, so mohli bebi junu swoje pschichodne weczne mesto horka pschi tebi donamacz. Hamjen.

Wernosc z biblije, sakitana pscheczitwo ieje njepscheczalam.

(Wotraczowanje.)

Wulecze swjateho Ducha

je po japoschtolskich skutkach zbrlo mozneho roschrjenja ewangelija, wo kotrymz japoschtolske skutki powjedaja. S tym je mozny saczischcz wojnamjenjenu, kotryz wot powyscheneho sboznika na tych pschiudze, kofisz do njeho werja. Ton hamy wuras namakasch tez pola Pawola Rom. 8, 14. 17. Gal. 3, 2. 1 Kor. 6, 19 a we wschitkich knihach noweho sakonja. Kaz je won Schrystuß, t. r. ton je swjatym Duchom zalbowany, tak czini psches woadacze hrachow kschesczijanow, t. r. zalbowanyh. Woda swjateje kschecenizy je snamjo teho zalbowanja. (Mat. 28, 18—20. Sap. skutki 1, 5.)

Duz so

k schczeni za,

wot njeho wustajena, wot ipoczatka kaz Boza wjeczet w woadach (pschir. Sap. skutki 2, 18 wosebje tez Rom. 6) swjeczi. Taj sakramentaj po tajkim nejstaj samej zhrwinstej waschni, ale wot teho Knjesa jalozenej jako wosebitalj sawdawfaj, so won nectle wuczischczenje dusche a swjateho Ducha dawa. Wonaj nejstaj same pobożne wopomnjecze, ale pschitomny Schrystuß w tutymaj sakramentomaj to dawa, schtoz je klubil. Mat. 28, 18—20. 1 Kor. 11, 23—25. Tak pschiudze psches ewangelij (Boze slowo) a sakramentaj wot njeho woadacze a i dobom mozne wabjenje dzakownoscze. Gordosc z a hebicznosc z, najmoznischej hrachaj, stej i tym na korjenju trjehenaj a nadawf ziwjenja ja kschesczijana je, so bywa psches woadacze hrachow, kotrej jeha troschtuje, a psches dzakownosc z, kotraj jeha czeri, tak smysleny, kaz Jesuß Schrystuß tez besche. Gusto klyschane prajenje, so ziwjenje a nabożina niczo hromadze czinicz nimatej, tu wobsamkowaze sakudjenje namaka. Zana woprawdżita nabożina nejje, khiba w parschonje Jesußowej. Wschitke druhe nabożiny ku same zedjenje a pytanje a pschihotowanje k towarstwu czlowjeka i Bohom. W Jesußu to towarstwo mamy. A niczo na swecze nejje, schtoz by i tajkej mozu na ziwjenje skutkowało, hacz parschona Jesußowa. Haj, w nim a w dzakownosczi napscheczitwo njemu je jeniczke hodne ziwjenje, pschetoz wschitko druhe je jeno z honjenje sa tajkim ziwjenjom. Schtoz n. psch. Bebel jako prawidlo do ziwjenja sa swoj wumysleny pschichodny stat wudawa, nejje niczo, khiba sama hebicznosc z: Czlowiske towarstwo dyrbi so tak napravicz, so koczy teho dla prawje czini, dokelz ma ham podla najwjetshi wuzitk t. r. i druhimi slowami: dokelz je hebicznosc z sama wabjaza moz na swecze, je jeno z jedny wupucz: weczy so tak napravja, so koczy se hebicznosc z to czini, schtoz dyrbi." To je pak napscheczitwne nascheho sdbneho smyslenja, pschetoz wone wot teho wotwisuje, i kajleho smyslenja czlowjek schto czini.

Nadzijomnje ma Bebel ham kuf lepicheho smyslenja, hacz to je, kotrej i jeha wuczbow reczi. Ale wuczboje sozialdemokratije dyrbi so kruzce porokowacz: wona pschewidzi hlownu schtodu wschitkich naschich nectischich wobitejnosc zow a pschewidzi, so wona hamo pschi powischitownym towarstwnym a politiskim nowosarjadowanju tu schtodu je sweta won njepschinjese, — mjenujzy hebicznu czlowisku wutrobu, i jennym slowom: „hrach“.

(Wotraczowanje.)

Hamjenitny wobras w meszcze Lübecku.

(Schonczenje.)

Pschekupz padnje psched radnymi knjesami na swojej kolenje a praji nect jako roskaty a pokutny hrachnik tele slowa:

„Wy radni knjeza, klyschcze wusnacze czechcho skostnika! A potom czischcze nje do jastwa a prajcze wusud, kotremuz chzu so swolnivy a pokornje podezishucz!“ Nect powjeda won jim wscho, schtoz be so stalo. Won powjeda jim wo swojej nusi a wo swojim sadwelowanju. Won wusnawa so swojeje njewery, so nejje temu Knjesej so dowericil a na jeha pomoz czakal. Won wopisa jim spytowanje, kiz be na njeho pschischlo, bedjenje, kotrej be pschebedzil, ale tez kluboki pad a swoj zalostny njestutk. Won wusnawa so jim swojeje tyschnoscze a njemera, kiz stej jeha tak dolho czwilowalej, ale tez huadu, i kotrejz je kmilny Boh jeha skonczi domapytal a jeha duschu wot skazjenja wumohl. Won powjeda, so je won franjenu jummu drje tischczi ras sa so saplaczil, so je pak bebi pschi tym po bojskich a czlowiskich sakonjach czechku schtrafu sakluzil. Won skonczi prajiwshi: Za nejzadam niczo dale, khiba kruty a prawy wusud, kotryz hym bebi sakluzil. Položu swolnivy swoju hlowu pod katowowu bekeru, so bych swoju duschu wumohl a horkach kmilnoc z a huadu namakal!“

Radni knjeza bechu i wusnac zom a powjedanjom widzaneho pschekupza kluboko hnuczi. Wobitarny meschczanosta pschikasa i krutym klubom radnemu klyzobnikfej, skostnika do jastwa czishucz. Zadny se shromadzeny knjesow so njeshrobli tutej pschikafni so napscheczitwic z, a wobi czlowjek so hnydom do jastwa wotwjedze. Sdyz be meschczanosta hschcze radnyh knjesow na jedny i blizschich dnjow na shromadżim pscheprosyl, so bych wo pschekupzu kudzili, woni so wrócizchu koczy do swojeho doma. Kaz klyst dzesche powjecz wo tym, schtoz be so na radnej khez stalo, psches mesto Lübeck a ja krotki czaß wschitzy jeno z wo tym powjedachu. Lud be swolnivy, skostnikfej huadu wopokasacz. Spominachu na bohate jarumanje, i kotrymz be won swoje paduchitwo sa so wurumal; spominachu tez na jeha sprawne a roskate wusnacze, na jeha wutrobnu pokutu. Ludowe czrjodny so shromadżichu psched meschczanostnym domom a wolachu wo huadu sa jateho pschekupza. Zene posekstwo po druhim pschiudze k meschczanoscze a k druhim radnym knjesam a proschese wo huadu sa skostnika. Won je so nakasal a czerpil. Boh je jemu psches ert swojeho klyzobnika wodal. Ludzo nejshmedza kruzishchi bycz, dyzli Boh ton Knjes, na kotrymz je so won pschehreshil. To bechu slowa, kiz wot erta k ercze dzechu, to be jenoklubny wusud, kiz so w zylm Lübecku wupraji.

Dzen be pschichol, na kotrymz dyrbjesche meschczanska rada kudzicz. Wschitke durje a khody, kiz k radnej khez wjedzechu, bechu i ludowym czrjodami wobhadzene. Schonczi pschiudzechu radni knjeza. Wusud so praji a meschczanosta czitajche jon shromadzenemu ludu. To be: knjercz psches katowu ruku. Czescjedostjny muz kschepotajche, jako jon prjodk czitajche a pschitajki k temu: „To je wusud, kajki dyrbjesche so po sakonju a po prawje prajicz; ale —“

„Snada, hnada!“ wolachu kudnizy, „hnada, hnada!“ wolajche wonkach shromadzeny lud.

„Snada, hnada! tak praji tez moja wutroba“, praji meschczanosta dale. „Snada pokutnemu skostnikfej, ale sakon dyrbi prawo dostacz. Won dyrbi podla Bozeho kaschcza, kotryz je won wurubil, swoj wobras do kamjenja wurubacz dacz, tak won franjene pjenjesh sa do kaschcza wróczo liczi. To budz jednanje a tez weczne warnowanje psched podobnymi slymi pozadanjami.“

Pschekupza i jastwa pschijwedzechu a wusud jemu pschijwedzechu. Ton klyschawshi swojej ruzy stymyschi so czicho modlesche. Potom so dzakowajche radze sa wopokasaju huadu a wopuschczi radni khez. Wshitajo pschewodzesche jeha lud na pucz k jeha domej, hdzej so nectle sa so mer wróczi. Won da borsy khmanemu risharjej pschiticz a pschikasa jemu, wobras pschihotowacz, kaz jon radżny wusud zadajche. Wjazore meßazy so minuz

prjedy hacž hč wobras dofontany. Jeho žobuměščeženjo pať pšchepuzpa jažo ja radneho knjesa wuřwolichu. Měščežanořta žam pšchindže do jeho doma, so by to jemu žobudžělil a jeho wo pšchijecze prořyl. Ale podarmo. Kručze wotmolwi pšchepuz: Namihdy, tajteje czeřeze nejřnym wjazy hódny. Kóždy wuřud, kotryž bych dyrbať jako radny knjes prajicž, by pšchecziwo mi žamemu řwědečič. Wón wólbu njepřchijwa. Hdyž pať wobras pódla Božeho kařčeža řtajichu, řtejesche wón pódla hórko placžo a napominařche řhromadženy lud: Njeřapomnicze ženje, wřchědnje řo modlicž: „Njewjedž nař do řpytowanja, ale wumóž nař wot teho řleho!“

Njewěm, hacž kamjentny wobras hiřčeze dženřa w zyrkwi řw. Marje w Lübecku řteji. Pšchepuzowe mjeno je řapomnite. Jeho cžělo je řo hižo dawno do přócha pšchewobročičlo. Ale jeho řtawinny hiřčeze pšchezo nař dopominja na řhutne řłowo řwjateho piřma: „Schtóž řebi myřli, řo řteji, tón njech řo hlada, řo njepadnje“ (1 Kor. 10, 12). Wone tež napominaja na řbóžnikowe warnowanje: „Wachujcze a modlcze řo, tak řo wy do řpytowanja njepadnjecze!“ Wone nař napominaja, wřchědnje řo modlicž: „Njewjedž nař do řpytowanja!“

Debora.

Druhdy chze řo nam řdacž, kaž by nařch lud w nařchim cžařu wjele podomnořcze měľ i řraelskim ludom w Deborynym cžařu. Wulke cžařy běchu byle, wulke dobycza dobyte, potom běřche cžař mčra pšchischoľ a řraeľ běřche w tych cžařach do řenjořcze a mjehkořcze řapadnyľ. Bóh chzyl nařch lud řařhowacž pšched tajkimi wobřtejnjořczeni, kotrež w řraeľu knježachu: Njepřcheczeljo řo do kraja dobychu, puče běchu řtrařchne, i wřkowanjom a řjemjeřřniřtwom hubjenje řtejesche.

Mužiki rod běřche w řwojej řiwkořczi knježerřtwu i ruki řhubil — a žena i mjenom Debora běřche jo na řo cžahnyla. Na horje Ephraim bjeř Ramu a Bethelom běřche i móžnej řecžu ludej pokutu přědowala. Pokuta je najpřěniřcha ludej nuřna, hdyž chze řnutřkownych a řwonřkownych njepřcheczelow pšchewinycž. Pokuta běřche tehdom řraeľej nuřna, pokuta je dženřa nařchemu ludej nuřna. So řebi wyřchřchi a nižiřchi njehatej řwoje hřěchi pšched woczi dzeržecž dacž, to řłabořcž luda.

Řo pokutnym přědowanju Debora na řwinjenje Bože Baraka řawoľa a jemu w Božim mjenje pšchifařa lud řhromadžicž na wóžnu pšchecziwo kralej Sabinej, najmóžniřchemu njepřcheczelej luda Božeho. Hlaj, duž řtejesche wobřónjeny wóžwoda pódla njebojařliweje ryčerki na horje Tabor! Ale hđze běchu řmužitocž a řahorjenořcž a nadžija? Tón muž k ženje praji: „Jeli řo řo mnu poczehnjeřch, dha chzu ja cžahnyč; jeli řo pať ty řo mnu njepoczehnjeřch, dha tež ja njepocžahnu.“ Mužiřte wutrobny řo naboj, ale řłaba řonjaza wutroba bywa řylna w mozy Božej, řo móže prajicž: „Ja chzu i tobu cžahnyč, ale dofelž řlubjenju Božemu njewěriřch, njebudže řiřera, krala řabinowy hetman, pšches tvojju ruku, ale pšches ruku jeneje řony padnyč.“ A tak řo řta.

Čařo řtejeschťaj Debora a Barak řhromadže na horje Tabor. Na Taborje džeřacž tyřaz řraelskich — w dole řto tyřaz njepřcheczelow; a tola pšchiwola Debora řebi dobycza wěřta Barakej: „Stan, pšchetož to je tón džeň, w kotrymž tón řnjes je tebi řiřeru do twojeje ruki podal; a tón řnjes řam pšched tobu pónđže a budže njepřcheczelow řbicž.“ Bjeř bojocze řo Barakowe wóřřto řebi dobycza wěřte na njepřcheczelow wali a krařne dobycze doby. řiřera pať czeřny a bu w hčěze řeberowej wot jeho řony řarle řkónzowany.

Schtó běřche to dobycze dobyľ? Jako delřach w dole mužojo wojowachu, běřche horka na horje Tabor Debora řwojej ruzy modlo pořběhnyla a dobycze wot njeho dobyla. Wona wjedžeřche: prawe pšchihotowanje k wojowanju řěľa pokuta, prawa móž k dobycžu řěľa modlitwa. Kaľ budže i nařchim ludom? Bóh wobradž nam muži — řylnych w wojowanju — w wojowanju najpřjedy pšchecziwo hřěcham nutřkach w řich wutrobach a wonřach pšchecziwo hřěcham nařcheho luda! Bóh wobradž nam řony, kotrež móža řo modlicž a kotrež řwoje džečzi nawucza prawe řo modlicž.

Dwělowanje pšches pšchirunanje řahuate.

Duchowny Daniel Krummacher (+ 1837) řhoru w Elberfeldže wopyta, kotraž běřche wot wřchelacich dwělowanjow do njemčra řtajena a kotraž běřche w řwojej duřchi wřřcha řtyřkniwa a w wulkej

řtarojezi, hacž tež je pola Boha w hnadže. Hacž ruņje ju řrummacher trořchtujo na řlubjenje řnjeseowe pokaja, tola žane trořchtowaze řłowo w jeje wutrobje měřtna namafacž njehařche. Duž wón řtaže, k wofnu řtupi a do řahrody pohlada, kotraž se řnčhom wodžeta ležeřche; keřki řtejachu nahe a přóřne halořy řadownych řchťomow řo w wěřřku řřchajechu. Duchowny řhwilu mjelczeřche, potom pať praji: „Aj, řchťo macze wy do hubjenych řchťomow w řahrodže?“

„Čžeho dla?“ řo řhora prařcheřche.

„Nó“, Krummacher džeřche, „wone řu tajře nahe a hubjene, wone halořy kaž řhořčeža do powětra tyřaja, řane řopjeřchlo na nich, řane jabľuto ani řłowka! Čžeho dla je njedacze porubacž?“

„Ale, knjes duchowny, tak móžecze tak řecžecž, wřchľ je řyma! Hdyž nalěcžo pšchindže, řažo won bija a haľle nařny mu pľody njeřeja. Te řchťomy tola hubjene njeřřu!“

Krummacher řhutnje na řonu pohlada a praji: „Se řchťomami wěřcze řebi rady, luba řona, ale řama je řobu niž. Tež w wařchej wutrobje tu řhwilu ani řopjentka ani pľoda njeje; tam je řyma. Ale njewěričze wy, řo řwěřny Bóh, kotryž na řymu wonřach nalěcžu pšchicž dawa, móže tež w wařchej wutrobje nalěcžo a nowe řiwjenje řtworicž? Mčmacze k Bohu žaneho dowěřjenja wjazy? Te wón hdy řwojim džečžom, kotrež řo k njemu wo pomoz woľachu, w řymřřej nuřy řawutlicž dal?“

Žona řahanibjena mjelczeřche; potom wona praji:

„Wy macze prawe, luby knjes duchowny, wy macze prawe! řa běch maľowěřna, ja chzu cžafacž, řtrořchťuje cžafacž, měř řažo do mne pšchindže!“

A cžěmnořcž řo řhubi! řaj cžafaj, cžafaj we wěřje!

Žórlo řohnowanja, řłote pravidlo řa nařche domy.

Se řtarymi řchwabřkimi wrotami w řreiburgu jedny wječřor dwaj řjenje řrořczenej mužaj i měřta won na řarthuřku drohu řtupataj. Dolho řtaj nimo mnohich řabrikřich řwarjenjom mjelcžo řhromadže řchľoj, doniž k něhduřchemu řłošchťrej njepřchindžeřchťaj. Duž jedny pšched řtarymi murřemi řtejo wofra a řo řwojeho towařřcha woprařcha: „Wěřcze wy řnana, cžeho dla je tón řłošchť rořpadnjeny?“ Woprařchany řa teř abo druhej pšchicžimu pyta, doniž tamny řam njepraji: „řa chzu wam prajicž: W řłošchťrach řo jenož hiřčeze modľachu a wjazy njedžěľachu; teho dla řu rořpadnyle. řutym řabrikam řo řěpje njepónđže, pšchetož w nich drje džeľaja, ale w nich řo njemodľa.“ Muž, kotryž tak kručze a tola prawe řudžeřche, mějeřche k temu dobre prawe, pšchetož wón běřche řabrikanta řorla Mlez, kiž řo hižo řěta dolho přözowařche, řórlo wřcheje nuřy řatyřacž, měřto teho řórlo řohnowanja řwojemu domej, kaž řwojim řabrikam i nowa wotewričž, řo prawe řřcheřcžijanřtwu pšchipowjedawche: „Spěwaj a džeľaj!“ řaj, w tym řłowje: „Spěwaj a džeľaj!“ řpřna wón potajniřtwu wřchřřich wuřpěchom, řaľořť wřcheho wužitneho džeľa a přözny. Schťo ty i teho nawuřnyřch? „Spěwaj a džeľaj, džeľaj a řpěwaj!“ řa mudrořcž njeje wot wčzerawřcheho a dženřniřcheho a traje hacž na jutije a řa jutijichim. „Spěwaj!“ najpřjedy řěľa. řdžež řo džeľo řapocžnje, dale wjedže a řkónčzi, tam pomha Bóh džeľacž a dawa, wo czož řo prořy — řwoje řohnowanje, kaž němřte pšchipľowo praji:

„řapocžit řwój řkuff i modljenjom

řotom je hižo na poľ hotowy.“

Wjeřele do přědřa dže, pšchetož modľaza ruřa je tež džeľawa ruřa. řotom to „džeľaj“ wobcžeřnořcž njeje, ale radořcž. řaľ ja řłowo wuľkaduju: „řomhaj řam řebi, potom tebi Bóh pomha!“ A to druhe: „řjemjeřřniřtwu ma řłote dno“, mi njepraji, řo řłoto pšchinjeře, pšchetož Bože řohnowanje řo ani řarunacž ani wumřřowacž njeda pšches ruřow džeľawořcž a cžoľa pót, kaž přědaw řalomo 9, 11 praji, ale wone chze wupřochene byčž. řaľ je prawa pobožnořcž wutrobny řłote dno, na kotrymž dyrbi řjemjeřřniřtwu wotpocžowacž, potom muž a tež žyľ dom řivi. řrořchenje řamo tež njewucžini, přořchenje bjeř džeľa je přořchěřřtwu, ale džeľanje bjeř přořchenja řo do žyľa njewucžini, potom pobrachuje řohnowanje Bože. Džeľo bjeř modlitwy je řamo řchřlowiřřtwu. řeho dla woboje řhromadže a nihdy džeľene; to je najľěpřche a prawe. řařřchi wóžojo derje i nařhonjenja wjedžachu, cžeho dla řebi raňřche a wječřorne pačerje tak wyřřowo wařachu. řpyťaj řunřbóč. řy budžeřch řo tež nařhonicž.

Wuhlad f hornj.

Muž a žona stupajstaj pomalu po horje dele. „Pšchepuzowa wudowa“, sapocza muž, „kotraž běšče tam hortach na wěži, je mje dženža najbóle šajmala bje wschitkimi, kotřiž běchu i namaj dženža hortach na horje. Ty wěšch, fak šo jena i jejnych snatych džiwasche, šo běšče wona tajta hubjena. Duž šo jej wutroba wotewri a wona wo šrudobje powjedafche, pšches kotruž běšče pšcheshla. Wona wot wyšokaje hory do hlubiny horja dele hladafche, kotrež běšče pšchetrala. Druhdy běšče jej bylo, fak by dyrbjala w štyfnošči šwojeje wutroby won bžecž a pšches hašy šhwatač a pšchede wschitkimi ludžimi wótije žalofčič a f Bohu wolacž. Někotry džen njeběšče je štyfniwego wolanja šwojeje wutroby f Bohu won pšchishla. Wona praji: To dyrbi tež tak byčž, fak wjele dyrbi nam Bóh placžič; my šmy pšchegara woliw-nyli a prawje njewěmy, šchto to je, w modlitwyje i Bohom wob-šhadžecž.“ Wona běšče wšcha šlemjena wot čježičich pruhowanjow. Wona štyfnošč hiščeže we wutrobje čzujefche. A hdy by ta žona hiščeže na wyschu horu ichla hacž wysche mrócžakow, by zyła štyfnošč tola tež tak wyšoko i njej šobu ichla. Čzłowjeť dyrbi šo wysche semje pošbčhnyčž, šo by štyfnošče wotbył. W wěrje dyrbišch šo f Bohu pošbčhnyčž. Wón nam štyfnošč polóži; ale wón ju i dobom zyłu wot naš njewošmje. Šedyn džěl nam šašo šobu dele da; ale wón šwoje žohnowanje na njón položi. Našcha štyfnošč šo potom wšcha hinafcha šda. Wona je něšchto njebjefte na šo wšala, wona je pola Boha pobyla.

My nimamy teje šhwabny, kotruž na Bohu mječ dyrbjeli.

Šsriedža na poli štejeschtej konjej ša rěblowany wós šapichel-njenej, a pohoncž po poli tam a jow behafche. „Šchto tež ma?“ šo jedyn teju dweju pucžowarjow prafchefche, kotraž po dróšy nimo džěšchtaj.

„Wón je něšchto i woša šhubil“, druhi wotmolwi. „Šso šda, šo je šo pšchi jědženju pšches polo něfajfi hšcž abo klin won dal; jedyn rěbl šady dele wišy.“

„Nětko na poli pyta“, tamny powjedafche, „a wot jeneho kónza na druhi šhwata, hžezž je se šwojim wošom jěl. Wós šmėrom šteji a pohoncž nihžze njenamafa, šchtož pyta.“

„Mi šo tež druhdy tak dže“, druhi šnapšchecžiw. Moje šašdžene žiwjenje pšched mojim duchom fak dalofe polo leži. Duž běham wot jeneho blaka na druhi, hžezž je šwojim wošom pobych a nihžze ničžo njenamafam, mjenujzy nihžze něšchto tajke, šchtož by šo mi lubilo. Duž mi je, fak bychu mojemu šašdženemu žiwjenju wšchudžom wčžka narofšle a fak by na mje i wulkimi woczemi hladało. Mi by lubšcho bylo, hdyž to wšchitko widžecž njetrjebał. Moje žiwjenje je mi potom něšchto, i čzimž bych šo najradšcho ššhowal a nišomu šo njepofašal. Mi je potom, fak by mi Bóh moje žiwjenje wrócžo dal jako něšchto, i čzimž ničžo šapocžecž njeje a šchtož ničžo hódne njeje. Potom šo mi ššdanje, šo mam hiščeže pšchewjele čšesče a hiščeže pšchewyšoko hjes mo-jimi šobucžłowjekami šteju. Potom w šwojim žiwjenju ani dnja njenamafam, na kotrymž wumožnifa njetrjebał. Potom je wšchitko šame šadwėlowanje a nihžze blecžka, hžezž mohł wofštacž, a čšaf a wěčžnošč štej wěčžne honjenje a štyštanje, hdyž žane Šolgatha a jehno Bože njebyłej. Duž nawušnu i dalofa šacžuwacž, šchto dyrbi to do lubofče byčž, Šesufšowa lubofčž, kotraž šo na tajkim žiwjenju šmili a šo w hnadže na šo wošmje a dale ničžo njecha, hacž hrěšnikow wumóž a šbóžnych čžinicž. Šaj, fak pšchecželniwje fak našch Šnjes a šbóžnik šo hewal niščo ša naš njefšara.“

Našch kšód je w njebjefach.

Šyrkwiny wótž Augustiu wo šwojej macžeri powjeda, šo je wona po wužiwanju šwjateho wotšafanja hušto fak wot šwjateje radošče a žadosče po njebjefach napjeljena byla, šo je šawolala: „O wy wěrjazy ššchecžijeno, dajefze nam horje čzahnyčž f njebjefam!“

„Ša šym tajta šbóžna, šo šym teho Boha namafala, fiž je moje winy šaplacžil.“ Fak je juntrócž wo wodacze hrěchom žadazy muž šylšy radošče placžo rěčal, jako běšče přeni trócž i předa-rjoweho ertš evangelion ššlyšchal a wěrjefche, šo Šesufš Šhryštuš je to Bože jehno, kotrež šwėta hrěchi nješefche. O fak wjele šbóžnišchi budžemy w našchim Šesufšu, fak hušto f Božemu blidu

džemy, hdyž wěriny, šo Šhryštušowe čželo a frej nam f šawdawfej štej datej ša to, šo wšchitke našche hrěchi šu wodate a wšchitka wina do hlubofeho morja šmilnošče je podnufjene! Fak wjele bóle dyrbjala ta šbóžnošč našcha šylnošč byčž pšchecžiw wšchitkej mozy čžerta, šwėta a našcheho čžela, našcha šylnošč w wšchitkich mušach našcheho žiwjenja, našch trošcht w wumrjecžu, šo my, fak wěšče pšchekrašnjene čželo Šesufšowe w šebi nošymy, fak wěšče tež pšchekrašnjeno našchich čželow dželomni budžemy pšches njeho, hdyž wón našche žiwjenje šo šewicž budže w krašnojči.

Něšchto f rošpominanju.

Njedaj šo šatrašchicž!

Šekruta, fiž běšče wot doma šwucženy šo modlicž, šo pšchi ložu w kafarmach poklafny, šo by šwoje wjecžorne pacžerje wu-špėwal, přjedy hacž šo f mėrej lešny. Šedy to jeho towaršchojo widžachu, duž hnydom žalofšna hara našta. Šako wón na kolonach ležefche, čži druhy čžapki a čžakowy do njeho mjetachu; woni šo šmėjachu; jedyn šo na jeho ložo čžifny jemu do wucha wolajo. Šle šekruta kuty wošta a šo molicž njeda, doniž šwoju modlitwu došpėwal njeběšče. Ša druhy wjecžor druhy hižo šakachu a hladachu, hacž budže šo šašo poklafnyčž. Šaj wón to šašo čžinjefche a woni jeho šašo honjachu a wušmėšchowachu a hara běšče wjetšcha hacž wjecžor přjedy. Šojak šwoju modlitwu špėwafche, fak by wot teho wšcheho ničžo njepytul. Ššecži wjecžor hara hižo wjazy fak wulka njeběšče. Šchtwórtý a pjaty wjecžor bu pšchezo mjėnšcha a ššefšty jedyn i towaršchow praji, jako wón klecžefche: „Šón w wóhny wutraje, to je prawy!“ Wot teho wofomifnjeno jeho wšchitzy čšesčachu.

Šunje fak je mały dejmant fak je drohi kamjen, fak wulki, abo dejččžikowa krepka fak derje woda, fak dalofe morjo, abo mała šchkrēcžka fak wěšče prawy woheń, fak šašne plómjo, abo šlabý a šhory fak derje čzłowjeť, fak ššrowy, fak je a woštanje tež mała a šłaba wėra prawa a šbóžnyččžinjaza wėra. Šepšcha je w ponižnojči pošnata šłaba, hacž wopacžnje wumyšlena wulka wėra.

Šoddaj šo Bohu w tutym wofomifnjenu, pšchichodny twoj njeje.

Njewodaj šebi ničžo, potom budže tebi Bóh wšchitko wodacž.

Šulki rošdžěl je, hacž mašch hrěch, abo hacž hrěch tebe ma.

Daj Bohu čžinicž, wón šo wjele šepje čžini hacž ty.

Šdyž ty hrěch njemorifch, wón tebe mori.

Mała hšcžka hody wjecžor prošefche: „Šuby šbóžniko, wobradž mi tola kóždy džen tajki vjany hodowny šwjedžen!“ Šch, šo bychmy teho Šnješa prošyli, šo by našchu wutrobu wšchėdnie i hodownej radošču a i hodownym mėrom napjelul.

Šso ššebacž dacž nješbože njeje, ale nješbože je šam jebacž.

Šo šwojich pšchifšlyšchnoščach prawje wyšoko, wo šwojich škutkach čžim nižo myšlicž, to je pšcha hódneho čzłowjeka.

Čžeho dla njehidžifch na tutym šwėcže, šchtož budžefch w tamnym hidžicž? —

„Šomhaj Bóh“ je wot nětkš niz jenož pola šnjesow duchownych, ale tež we wšchėch pšchė-dawarňjach „Ššerb. Šlowin“ na wšach a w Šudyščinje doššacž. Ša šchtwórcž lėta placži wón 40 up., jenotliwe čžifšla šo po 4 up. pšchėdawaju.